

LEKTOR: Audycje Kulturalne – w dobrym tonie.

MAREK HORODNICZY: 28 sierpnia odbył się premierowy pokaz dokumentu „Gdzie jest Porozumienie Gdańskie?”. Film autorstwa Krzysztofa Brożka przedstawia niezwykle historię poszukiwań oryginalnych egzemplarzy podpisanego w sierpniu 1980 roku Porozumienia. Premiera telewizyjna dokumentu odbędzie się w rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych, 31 sierpnia o godzinie 23:50 na antenie TVP 1. Zapraszam do wysłuchania rozmowy z autorem filmu, Krzysztofem Brożkiem. Skąd wziął się pomysł na to arcyciekawe filmowe śledztwo?

KRZYSZTOF BROŻEK: Oprócz tego, że jestem filmowcem, to jestem z wykształcenia również historykiem i robiłem już filmy o początkach Solidarności. Natomiast kilka lat temu jeden z uczestników tutaj strajku sierpniowego, Józef Drogoń, zachęcał mnie, żeby się zająć tym tematem, że nie ma do dzisiaj Porozumienia Sierpniowego, oryginalnego egzemplarza, ani rządowego, ani strajkowego. Bardzo mnie to zaintrygowało i pytałem wiele razy różnych historyków, czy o tym wiedzą. Nikt prawie o tym nie wiedział i sobie pomyślałem, że to jest po prostu temat, którym należy się zająć, bo to przecież było tak ważne Porozumienie, tak ważny fakt w historii Polski, że właściwie dzisiejsza niewiedza o tym, że ich nie ma, no trzeba to jakoś uzupełnić i przynajmniej przypomnieć wagę tych Porozumień, i jednocześnie przypomnieć, że takie Porozumienia były, a z jakichś powodów, czy intencjonalnych, czy nie, ich dzisiaj nie ma.

MAREK HORODNICZY: Na ile w skali procentowej oceniłby pan wiedzę, jaką posiada opinia publiczna na temat Porozumień Sierpniowych?

KRZYSZTOF BROŻEK: Ja to tak oceniam na jakieś 30 procent. Myślę, że takie pokolenie 40, 50, 60-latków wiedzą, że takie Porozumienie Sierpniowe było, było bardzo ważne w historii Polski. Natomiast młodszy już mogą o tym w ogóle nie pamiętać, bo o ile wiedzą, że jeszcze w 89. roku były jakieś wybory 4 czerwca, o tyle 80. rok może być już dla nich zbyt zamierzchłymi czasami.

MAREK HORODNICZY: Czy minęło już odpowiednio dużo czasu, by właściwie ocenić wagę wydarzeń sprzed 37 lat?

KRZYSZTOF BROŻEK: Wydaje mi się, że dzisiaj można tym bardziej docenić ich wagę, ponieważ z perspektywy widać, że ten strajk sierpniowy w 80. roku, zakończony Porozumieniem Sierpniowym, Gdańskim, Szczecińskim, Katowickim, Ustrzycko-Rzeszowskim. One zapoczątkowały całą dekadę zmian, które później zaowocowały tymi wszystkimi zmianami w Europie, w Polsce i w innych krajach socjalistycznych i trochę zapominamy o tym, że to się właśnie zaczęło tutaj w Gdańsku w sierpniu 80. roku w Stoczni Gdańskiej. To był pierwszy taki wyłom w państwach socjalistycznych.

MAREK HORODNICZY: **Co można powiedzieć o wpływie Porozumień na współczesną Polskę?**

KRZYSZTOF BROŻEK: Wydaje mi się, że na współczesną Polskę mają duży wpływ, ponieważ dla wielu ludzi one są jeszcze ważne, bo Solidarność wzięła się właśnie z tego strajku. Zmiany w Polsce i w innych krajach socjalistycznych miały początek właśnie w tym strajku i one jakoś ukształtowały te kraje, które przeszły przemiany w roku 89., 90. i później. Ale też dla wielu ludzi, zdaję sobie sprawę, że one są może mało znane albo nawet wręcz nieznane.

MAREK HORODNICZY: **Czy Porozumienia Sierpniowe stały się pana zdaniem mitem polityczno-społecznym polskiej i europejskiej historii XX wieku?**

KRZYSZTOF BROŻEK: Tak. Wydaje mi się, że to teraz funkcjonuje jako mit dla tych, którzy się interesują. Natomiast dla wielu osób one są już nieobecne i nie bardzo umieją umiejscowić Porozumienia Sierpniowe, powiedzmy, na skali dat czy ważności w historii XX wieku.

MAREK HORODNICZY: **W takim razie, gdzie znajdują się oryginały Porozumień Sierpniowych?**

KRZYSZTOF BROŻEK: Najkrócej odpowiedzieć mogę, że nie wiem, ale że poznałem tyle różnych wersji i szczegółów, że wydaje mi się, że nie odpuszczę i będę je nadal weryfikował i sprawdzał.

MAREK HORODNICZY: **Na film zaprasza dr hab. Rafał Wiśniewski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury.**

RAFAŁ WIŚNIEWSKI: Szanowni Państwo, 31 sierpnia 1980 roku to bardzo ważna data dla Polaków. Będziemy obchodzili 37. rocznicę Porozumień Gdańskich. Pojawia się pytanie, gdzie są te Porozumienia? I odpowiedź może nie do końca satysfakcjonującą daje film Krzysztofa Brożka pt. "Gdzie jest Porozumienie Gdańskie?". Na film Państwa bardzo serdecznie zapraszam. Ten film po prostu dobrze się ogląda, są emocje, jest wartka akcja, a przede wszystkim stawia pytanie. Czy daje do końca odpowiedź? Tego nie zdradzę. Serdecznie zapraszam 31 sierpnia o godzinie 23:50 do telewizji publicznej, program pierwszy.

LEKTOR: Audycje Kulturalne – w dobrym tonie.